

Forfatter: Møller, Poul Martin

Titel: Udrag fra Skrifter i Udvalg

Citation: Møller, Poul Martin: "Skrifter i Udvalg", i Møller, Poul Martin: *Skrifter i Udvalg*, udg. af HANS BRIX ; SOPH. MICHAËLIS ; CARL S. PETERSEN ; POUL TUXEN , 1930, s. 415.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-moeller02val-shoot-idm140573401218960/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Skrifter i Udvalg

vilde de trods den dybt indgroede Kærlighed til *de blaaligombæltede*, smilende, majgrønne *Holme*, hejse *Danne-* brog højt i Raa, sigte Marken med Taarer Farvel, og stævne saa ud over sortladne Hav, var det end til *Helgaffjælds* den *isgraa Kyst for der i Ro at fuldende Danskens historiske Liv*«. Brogen er i Oehlenschlägers »Thors Rejse« Navn paa en Madpose. — *Smaalig* smlgn. Anm. t. S. 55. — *Sagas* (rettere: Urds) *Skjold* er et grundtvigsk Yndlingsudtryk. — *Min Spaadomskraft*. Grundtvig havde i 1814 udgivet »En mærkelig Spaadom, ogsaa om Danmark«. — »Navnkundighed — — giver ej Dagens [Hentydning til Bladet af dette Navn] Tylt, men *Sagas Pren*, som ogsaa i hans [Historikerens] Haand *gennemborer* den [Tylten]«. — *Med Haand og Mund i Sagas Aand, med Staal, med Gny, med Lys, med Taarer*«. Det indskudte Ord (*Skidt*) bruges meget af Grundtvig i »Rimelige Strøtanker«. — Grundtvig underskrev sig selv *N. F. S. Grundtvig*, men nævnedes undertiden af Baggesen pompøst med det fulde Navn. — »Kunde man [hvis Tyltens Brud paa den historiske Orden godkendtes af den studerende Ungdom] med Hjærte i Livet se rolig paa *et Brud, hvorover der kun med Liget af en Slægt lagdes Bro?*« — Grundtvig vil naturligvis i »Et lidet Bidrag o. s. v.« ikke indrømme, at Tyltens Medlemmet »ere at anse for *Litteraturens tolv Aser*«. Samme Artikel foreholder Tylten dens Ungdom og bebrejder den dens Ubeskedenhed. »Sæt ogsaa, at Baggesen gik som Skribent i Barndom — — at han havde spottet med et ganske forsvarligt Værk af en yngre Digter, da mener jeg, at i det mindste de yngste burde tiet«.

- 65 *Gid det var i mig igen*. Her som i det følgende hentydes til den Villighed, hvormed Grundtvig plejede at tilbagekalde sine Vildfarelser. — *Navne i Litteraturen*. »Tylten er en Sæmmensætning af et Par begyndende Forfattere og en Del i Litteraturen hidtil ganske ubekendte Studenter«. — *Tag det i jer igen*. »Selv har jeg mere end een Gang gjort Brud paa den historiske Orden, — — men foreløbig misbilliger og afbeder jeg for det sande historiske Publikum alt, hvad der i mit offentlige Ord kan bevises, selv paa fjærneste Maade, at ligne Tyltens Adfærd«. — Tylten har

ikke »hjemlet sig Stemmeret«. [At »hjemle« forekom den Gang ikke meget i det almindelige Sprog, men bruges ofte af Grundtvig]. — »Modsagde vi dem ikke«, da »vare vi sikre paa at blive staaende som de sidste danske Klassiker til Verdens Ende«. — Grundtvig erklærer Tylten for »ude« lukt af den historisk-danske Litteratur, til den gør Bod«. — Af Nyerups og Krafts »Almindeligt Litteraturlæksikon for Danmark og Norge« var en Prøve udkommen 1815. — Grundtvig var i dette Aar flyttet til Løngangsstræde gl. Nr. 168, hvorfra i disse Dage Oversættelsen af Snorre og Saxo averteredes til Salgs. — Dersom I fremtute o. s. v. Jvf.: Imod den lille Anklager Pag. 15. (Forf. Anm.). Som Svar paa H. C. Ørstedes Skrift »Imod den store Anklager«, fremkaldt af Grundtvigs Svar paa Ørstedes Kritik af »En mærkelig Spaadom o. s. v.«, udgav Grundtvig i 1815 (altsaa ikke »i Fjor«) »Imod den lille Anklager, det er Prof. H. C. Ørsted«. Heri læses S. 15: »Naar Professoren taler om at drive mig ud af mit sidste Smuthul — — vil jeg betro ham ganske i Fortrolighed, at jeg rigtignok har et Smuthul, men om hans Arme skulde være lange nok til at naa mig, det skulde jeg hartad omtvivle, thi sandt at sige er det hos vor Herre. Det skulde da være i en Luftmaskine, men jeg kan da ikke vide, om den transcendentale Fysik ogsaa virkelig skulde have forsteget sig saa vidt, — — siden den kom ud af vor Herres Ledebaand. Imidlertid, jeg vover det paa det samme: Slaar de vor Herre ihjel, er det i Grunden ikke værd at leve længer, og jeg skal ikke nægte, jeg har den Tro, Han staar sig endnu denne Gang, og det ved jeg, saa længe Professoren ikke faar Bugt med Ham, kan han skyde en hvid Pind efter mig; naar det kniber, søger jeg mit Smuthul og lader ham staa udenfor med en lang Næse«. I Fortællingen til det lille Skrift tales endvidere om dem, som vil gøre Bibelen til en Luftmaskine, fylde den med alle Filosofiens Gasarter og da salig gennembæve en Planetbane efter Diagonalen i Kræfternes Parallelogram. Men, hedder det, »hvor Aanden er, behøves hverken Vind eller Spiritus«.